

Wat zijn ‘valse leraren’? En moeten ze worden uitgesloten?

De gezonde leer

Om te weten wat een valse leer is, moet je beseffen: het is een karikatuur, een verdraaiing, een vervalsing van de gezonde leer. Dus moet je de gezonde leer grondig kennen. Bestudering van valse leringen is nooit onze opdracht. Ook de schapen van de Goede Herder kenden niet de stem van de huurling en rover omdat ze *die* hebben bestudeerd, maar omdat ze de Goede Herder en *Zijn* stem zo goed kennen!

De gezonde leer van het Woord is de leer die door het Woord in zijn geheel wordt uitgedragen: bepaalde gedeelten brengen die leer expliciet, andere ondersteunen details of een aspect ervan, weer andere gedeelten (bijv. het Oude Testament) geven er nog weer andere aspecten van weer in de vorm van beelden of illustraties.

We moeten leren het Woord van de waarheid recht te snijden (2 Tim. 2:15). Als je de hoofdlijnen niet onderscheidt, kun je ook details of verzen niet uitleggen. Geen enkele tekst legt zichzelf uit los van het gedeelte waarin het staat, los van de bedoeling van het betreffende hoofdstuk of Bijbelboek, en los van de hele Schrift: ‘Weet dit eerst, dat geen profetie van de Schrift een eigen uitlegging heeft’ (of: zichzelf uitlegt; 2 Petr. 1:20).

We kunnen de details van de Schrift alleen begrijpen, als we eerst het raamwerk kennen. Dat raamwerk wordt in 2 Tim 1:13 het ‘voorbeeld van de gezonde woorden’ genoemd. O.a. de Elberfelder vertaling geeft daar: het ‘beeld van de gezonde woorden’, in de zin van: patroon, kader, schets. Zie ook de voetnoot in de Telos-vertaling.

Als je geen rekening houdt met deze correcte uitgangspunten, kun je de bijbel als uitgangspunt gebruiken voor de meest grove leugens en verdraaiingen. Dan kun je zeggen: ‘De Bijbel zegt: er is geen God – want dat staat in Psalm 14’. Dat staat er inderdaad – als een uitspraak van de goddeloze.

Ook als het gaat over andere principiële lijnen in de Schrift (‘rode draden’ die je recht moet snijden c.q. onderscheiden), is er een kader: Wie God Zelf is, Wie de Messias is en elk werk Hij zou volbrengen; wat Gods plannen zijn voor Israël, de Gemeente, de volken; het functioneren van een gezin; de Gemeente en het samenkomen van de plaatselijke gemeente; de toekomst, met het verschil tussen de opname van de gelovigen en Christus’ verschijning in heerlijkheid; maar ook fundamentele waarheden als de Goddelijke Drie-eenheid, de taak van elk van de Personen in de Godheid; noodzaak en waarde van het verlossings- en verzoeningswerk van Christus, enz.

God heeft verreweg de meeste aspecten van de waarheid niet ineens, plotseling, in hun geheel aan de mensen geopenbaard, maar facet voor facet aan het licht gebracht, en de volle waarheid ontvouwd in het evangelie.

Je kunt bijv. de nieuwtestamentische leer over de verzoening dus nooit loskoppelen van de (onvolledige) lessen hierover in het Oude testament, bijv. de Grote Verzoendag en de offers.

Ons verstand

Van nature zijn wij mensen verduisterd in ons verstand, vruchteloos in ons denken (Rom. 1:21, Efeze 4:18). Wij hebben nieuw leven, leven uit God nodig om in een relatie met Hem te kunnen komen, en we hebben Gods Geest nodig om te begrijpen wat Hij zegt. Meer nog: we moeten in een geestelijke toestand zijn om de inhoud van Zijn boodschap te begrijpen. ‘Maar de natuurlijke mens neemt niet

aan wat van de Geest van God is, want het is hem dwaasheid, en hij kán het niet begrijpen omdat het geestelijk beoordeeld wordt’.

We hebben dus principieel een verandering nodig, en die verandering moet van dag tot dag doorzetten: ‘Wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken’ (Rom. 12:2). ‘Wij allen nu, die met ongedekt aangezicht de heerlijkheid van de Heer aanschouwen, worden naar hetzelfde beeld veranderd’. Als wij ons op een eigen, menselijke, ‘logische’ manier gaan bezighouden met het Woord van God, zal alleen de vruchteloosheid van ons eigen denken aan het licht komen.

Voor ons mag dat een spitsvondigheid zijn die we net hebben ontdekt, een leuk of creatief idee, God beoordeelt dat wat ons verstand voortbrengt heel anders: ‘Vanaf de voetzool tot het hoofd toe is er geen gezonde plek aan: wonden en striemen en gapende wonden’ (Jes. 1:6). Ziek van z’n voeten (wandel) tot z’n hoofd (gedachten’- zó is de mens van nature, in Gods oog. Daarom zei God al in Genesis 6:5 dat alle gedachtenspinsels van het menselijke hart elke dag alleen maar verdorven waren.

Wij kunnen dus met onze eigen gedachtenspinsels maar één ding doen: ze allemaal wegwerpen (want ze spreken van onze eigen hoogmoed, zoals dat vers ze ‘hoogten’ noemt) en gevangen geven tot de gehoorzaamheid van Christus. Lees 2 Korinthe 10:5 maar.

Daar gaat het over de gehoorzaamheid die Hemzelf tijdens Zijn hele leven kenmerkte. Hij was het Die kon zeggen: ‘Niet Mijn wil, maar de Uwe moge gebeuren’; Wiens voedsel het alleen was om de wil van de Vader te volbrengen, en Zijn werk uit te voeren; Die nooit één enkele daad beging, één enkel woord zei, of één enkele gedachte had die niet de volle goedkeuring en waardering van de Vader had.

Het is hoogmoedig en lasterlijk dat de mens, die door en door verdorven is, probeert met zijn eigen wijsheid, intelligentie en redeneerkunst God en Zijn gedachten te doorgronden, te analyseren; en daarbij ingaat tegen het hele Bijbelse kader van de gezonde leer.

Valse leringen zijn het tegendeel van goede leringen. Gods leer is goed in zichzelf, goed in de uitwerking naar God toe (Hij krijgt er alle eer door) en naar mensen toe.

Valse leringen zijn slecht en verkeerd in zichzelf, verderfelijk in hun uitwerking naar God en naar mensen toe, omdat ze Gods eer wegnemen en mensen misleiden. In die zin zijn ze ‘boos’, kwaadaardig. Niet omdat de mensen die ze brengen dit in woede doen (integendeel: vrijwel altijd met misleidende, vriendelijke woorden en een smile op het gezicht), maar omdat de leer in Gods oog verdorven is.

Christelijke ‘valse leraren’?

Ja, die bestaan. In de zin dat er in de Christenheid mensen zijn die misschien ooit bekend stonden als geloofsbroeders en -zusters, maar die inmiddels verdraaide dingen spreken:

- leringen waarmee ze discipelen achter zich dreigen af te trekken (Hand. 20:30), wég van de Heer en Zijn Woord.
- leringen die als een kanker voortwoekeren, als gangreen, dat beetje bij beetje de plek rond de wond helemaal laat verrotten (2 Tim. 2:16v).
- leringen die een zuurdeeg vormen (Gal. 5:9). Die de schijn afgeven ‘deeg’ te zijn, maar die het deeg verrotten, doorzuren, doorgisten, totdat het deeg opgeblazen is. En die opgeblazenheid is niets anders dan dat de mens groot wordt en Gods eer verkleind wordt.
- Leringen die als zuurdeeg in het vat van de Christenheid verborgen worden, ‘totdat het geheel doorzuurd’ is (Matth. 13:33).

- De gelijkenis van het mosterdzaad in Matth. 13 maakt duidelijk dat kwade machten in de Christenheid aan het werk zijn gegaan, die ervoor zorgen dat de vogels van de hemel erin nestelen; en deze vogels zijn demonen, boze machten, zoals de Schrift laat zien.
- Leringen die de schijn hebben het evangelie te brengen, maar het is in werkelijkheid 'een ander evangelie dat geen evangelie is' (Gal. 1:6vv). Zo iemand 'zij vervloekt' ('anathema'), zegt de apostel. Dat wil zeggen: het eeuwig oordeel treft iemand die daarin volhardt, omdat de leringen die zo iemand brengt, de noodzaak en waarde van het werk van Christus aantasten – van Christus Die in onze plaats het oordeel onderging (Gal. 3:13; 1 Kor 16:22). Uit het volharden in die leringen blijkt uiteindelijk dat zo iemand de Bijbelse Christus nooit heeft gekend.
- Leringen (de stem) van een vreemde, van de dief en rover (Joh. 10:1vv), die komt om te stelen, te slachten en te verderven. 'De schapen zullen naar hen niet horen... Mijn schapen horen Mijn stem'.
- Wat is de oorsprong van deze leringen? Het zijn 'leringen van demonen', zegt 1 Timotheüs 4:1. De demonen onder aanvoering van de duivel zijn erop uit om door middel van leugens de luisteraars in verwarring te brengen. Dat vind je ook duidelijk in 1 Kon. 22:20vv, waar een boze geest erop uitgaat om een leugengeest te zijn in de mond van Achabs profeten.

Daarom zegt de Schrift duidelijk: 'Geef acht op hen die tweedracht en aanleidingen tot vallen verwekken tegen de leer die u geleerd is, en onttrek u aan hen. Want zulke mensen dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen buik. En door vleitaal en lofspraak bedriegen zij de harten van de argelozen' (Rom. 16:17v).

De leer van Christus

Eén heel belangrijk gedeelte over goede en valse leer vinden we in de 2e Brief van Johannes.

In vers 7 wordt specifiek gewaarschuwd tegen de vele verleiders die niet Jezus Christus als in het vlees gekomen belijden; dat betreft de fundamentele waarheid van Zijn eeuwige Godheid, Zijn eeuwig Zoonschap, Zijn Menswording.

Maar vers 9-11 zegt vervolgens: 'Ieder die verder gaat en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet. Wie in de leer blijft, die heeft zowel de Vader als de Zoon. Als iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis en begroet hem niet. Want wie hem begroet, heeft gemeenschap met zijn boze werken'.

In deze verzen wordt niet meer gesproken over het belijden van Jezus Christus als in het vlees gekomen, maar over 'de leer van Christus'.

Dit is dus beslist niet meer beperkt tot het kader van vers 7: de leer van verleiders die Jezus Christus niet als in het vlees gekomen belijden.

'De leer van Christus' is een heel algemene uitdrukking en heeft betrekking op de hele Bijbelse leer over de Persoon en het werk van Christus. En dat omvat dus zeer beslist ook de aspecten: Wie is Hij precies? Wie was Hij al voor de werelden gemaakt waren? Wat was Zijn plaats in de Godheid? En Zijn taak in het scheppingswerk? En waarom kwam Hij op aarde, hoe leefde Hij op aarde, met welk doel was Hij op aarde, waarvoor stierf Hij, waarom is Hij opgestaan, waarom naar de hemel gegaan, waarom komt Hij terug? En wat zal Zijn taak en rol zijn in de eeuwigheid die voor ons ligt?

'De leer van Christus' is ook alles wat Christus Zelf ons heeft geleerd. Bijvoorbeeld in Matth. 25:41, als Hij Zelf met Goddelijk gezag zegt: 'Dezen zullen gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven'. En in Johannes 3:16 zegt Hij Zelf dat er door het geloof in de Zoon redding en

eeuwig leven is voor verlorenen. In vers 36 spreekt Hij vervolgens over de toorn van God die blijft op ieder die de Zoon niet heeft.

Dit heel brede karakter van 'de leer van christus' wordt door de nog algemenere term 'de leer' (vers 9b) nog eens krachtig onderstreept: 'Wie in de leer blijft, die heeft zowel de Vader als de Zoon'.

Volgens de 2e Johannes brief zullen we in de gemeente zowel als in persoonlijke contacten geen enkele relatie meer kunnen onderhouden met mensen die zulke valse leringen aanhangen, publiceren, op facebook liken etc. We moeten volledig afstand van hen nemen, vanwege de eer van de Heer en opdat ze beschaamd worden.

Al zal dat laatste alleen gebeuren als ze zichzelf buigen onder de tucht die door de gemeente wordt uitgeoefend.

Maar geldt dat dan voor *elke* afwijking van de Bijbelse principes?

Nee! We kunnen vanuit de Schrift verschil maken tussen de volgende drie gevallen:

Punt 1: Bijbelse principes, en onze zwakheid om ze te verwerkelijken

Die principes staan vast, maar hoe we ze praktisch verwerkelijken, daarin staan we allereerst zelf voor de Heer.

Een voorbeeld vinden we in Romeinen 14. Dat gedeelte toont ons aan dat wij alles mogen eten, maar voor sommige gelovigen uit de Joden (met het hun bekende verbod op varkensvlees e.d.) ging dat toen te ver; ze waren nog 'zwakken', zegt dat hoofdstuk, en wilden niet alles eten.

Wij mogen zulke zwakken niet veroordelen en ook niet ten val brengen door bijv. voor hun ogen onze vrijheid uit te leven.

Als het om zulk soort zwakken gaat, moeten we het dus verdragen.

Punt 2: dwalingen

Er zijn zaken die het Woord duidelijk aangeeft, maar waarover sommige gelovigen door onwetendheid anders denken, bijv.

- sommigen geloven dat de Gemeente door de grote verdrukking zal gaan;
- anderen leren dat vrouwen wel mogen spreken in de gemeente, omdat ze zeggen: het spreekverbod in 1 Kor 14:34 betekent dat ze niet mogen onderwijzen; ze vergeten dus 1 Tim 2:8vv, en ze verwaarlozen de gevolgen van de Goddelijke scheppingsorde zowel als van de zondeval.

Die ideeën als zodanig zijn beslist verkeerd, onbijbels. Ze zijn niet naar Gods gedachten, en dus zondig. Het betreft een dwaling, een afwijking van de leer van de Schrift.

Als zoiets *bewust* gebeurt, is dat *altijd zeer ernstig*, want een bewust verwerpen van Gods gedachten is opstand tegen God. Zo'n houding getuigt van ongezeglijkheid. Dan is niet de gedachte verderfelijk, maar de innerlijke gezindheid en de hartetoestand blijkt niet recht te zijn voor God.

Maar: die persoon tast door z'n verkeerde idee niet meteen de inspiratie en het gezag van Woord van God aan, of God Zelf, Christus, of de waarde van het verlossingswerk van Christus; dat zijn de grondslagen van ons geloof. De hele Christelijke geloofswaarheid (Judas :3) staat in het laatste geval op het spel.

Als je hiermee in aanraking komt, moet je geduld hebben met zo'n gelovige, hem onderwijzen, zelfs terechtwijzen; maar het horen ervan en praten met zo iemand maakt je niet ongeschikt voor de christelijke gemeenschap.

Als het om een onschuldige, onbedoelde dwaling in het begrijpen van de Schrift gaat, moeten we dus vermanen en onderwijzen.

Punt 3: Valse leringen

Wat zijn valse leringen? Zijn het leringen en gedachten van iemand die heel vals, gemeen, geniepig op ons overkomt? O nee! Meestal integendeel; en dat maakt het juist zo gevaarlijk!

Het zijn boze leringen omdat ze de grondslagen van het Christelijk geloof aantasten. Die fundamenten zijn niemand anders dan Christus Zelf (1 Kor 3:11) en de hele waarheid betreffende zijn Persoon en Zijn werk. De nieuwtestamentische profeet Judas zegt dat er een strijd is die we moeten leveren voor het geloof. Dat is geen strijd om zelf te blijven geloven; maar een geloofsstrijd voor de Christelijke geloofswaarheid, die eenmaal aan de heiligen is overgeleverd.

In vers 20 noemt hij dit door Gods Geest het allerheiligst geloof. Dit is volgens Joh 16:13 de hele waarheid, waarin de Heilige Geest ons wil leiden; de hele waarheid waarvan God onze Heiland wil dat wij die leren kennen (1 Tim 2:5).

Zulke leringen tasten het Woord van God, God Zelf, Christus' Persoon en de waarde van Zijn verlossingswerk rechtstreeks aan.

Waarom deze punten? Omdat God ten diepste wordt onteerd én wij zelf verloren zijn als we niet geloven dat de Bijbel Gods geïnspireerde Woord is, waarin de Geest van de waarheid ons geheel en al zou leiden (zie ook 1 Joh 2:20).

De Schrift kan niet verbroken worden, zegt Joh 10:35. Wie de eenheid en inspiratie van de Schrift verbreekt, plaatst zich buiten de basis van het Christendom.

Het gaat ook om de waarheid dat God eeuwig is en dat Hij God is, de eeuwige Ik Ben, Wiens kenmerk is eeuwig te zijn; niet voor niets vertalen de Joden zowel als de Franse JND-vertaling HEERE, Jahweh, met 'de Eeuwige'.

En dat houdt dus in dat alles wat Hij uit Zichzelf voortbrengt alleen maar eeuwigdurend, onafgebroken, tijdloos kan zijn. Dat geldt dus ook voor het eeuwige leven dat bij de Vader was en aan ons geopenbaard is, meer nog: dat wij in Christus hebben ontvangen. Loochenen dat dit leven werkelijk eeuwig is zoals God Zelf, betekent niets dan een aanval op God Zelf als de Eeuwige Zijnde.

Het gaat ook om alle aspecten van de waarheid Wie Christus is: de Christus der Schriften. Zoals Hij in 5:39 zegt: 'De Schriften zijn het die van Mij getuigen' – en ze getuigen van Hem, van Zijn persoon (God en Mens in één persoon), van Zijn volmaaktheid, Heerlijkheid, majesteit, liefde en licht; en ook van vele facetten die verbonden Zijn aan Zijn komst op aarde en Zijn werk op Golgotha.

Als we Zijn werk en de gevolgen ervan niet aanvaarden zoals de Schrift ze ons laat zien, dan breken we de Schriften en plaatsen ons buiten de grondslag van 'de waarheid die in Jezus Christus is'.

Galaten 5 noemt zo'n leer een zuurdeeg, dus een verdorven deeg, een verrotting van de echte leer. Leviticus 13 noemt dit een melaatsheid van het hoofd: menselijke, melaatse, verdorven, besmettelijke gedachten over God. Deze ideeën zijn besmettelijk, ze verontreinigen iedereen die ermee in aanraking

komt. Laat staan wat het enorme gevaar is als je er zelf bewust contact mee zoekt, bijv. door tóch gesprekjes aan te gaan, even vriendelijk te doen tegen een valse leraar, even te chatten via de social media, of toch nog éven te kijken wat hij of zij zoal op Facebook publiceert of liket.

2 Johannes zegt dat wie zo iemand begroet, gemeenschap heeft met zijn boze werken. Door zo te doen, maak je je één met iemand die God als boos, kwaadaardig, verdorven aanduidt – in zijn leringen. Want zulke leringen zijn niet alleen maar een dwaling ‘per ongeluk’, onbewust, ondoordacht; het is niet maar een toevallig opkomende verkeerde gedachte, bij gebrek aan onderwijs. Het gaat om leringen die in hun effect naar God en mensen toe vals, verderfelijk, verdorven zijn.

Soms wordt dan gezegd: ja, maar de term ‘valse leer’ of ‘valse leraren’ komt niet voor in de Schrift. Klopt, maar het fenomeen helaas wel, zoals we hebben gezien in teksten over huurlingen, rovers, demonische leringen, enz.

Er zijn trouwens wel meer termen die niet *letterlijk* zo voorkomen in de Schrift, maar de waarheid die we ermee uitdrukken overduidelijk wel: de drie-eenheid van God; het eeuwig Zoonschap; de opname van de gelovigen, enz. Het zijn uitdrukkingen die een Bijbelse waarheid goed weergeven.

Algemeen

Het opkomen van dergelijke valse en verdorven leringen te midden van ware kinderen van God is een zeer ernstige waarschuwing voor ons allemaal. Als ‘broeders’ hebben wij echt geen garantie geestelijker te zijn dan vele gelovigen om ons heen. Maar we moeten met beschaming zeggen dat in vele licht-reformatorische en evangelische kringen waar voorheen grondwaarheden werden aanvaard, deze inmiddels worden genuanceerd, betwijfeld of zelfs verworpen.

Inderdaad: er zijn vele verderfelijke leringen binnengekomen in de Christenheid, zoals de Heer Zelf al had voorzien en voorgezgd. En zoals we al hadden gezien dat de apostel Paulus door Gods Geest de gelovigen waarschuwt, via zijn 2^e Brief aan Timotheüs: ‘De Geest nu zegt uitdrukkelijk dat in de latere tijden sommigen van het geloof zullen afvallen, terwijl zij zich zullen bezighouden met verleidende geesten en leringen van demonen’.

Nogmaals: het gaat om leringen van demonen, dus leugenachtige gedachten die bewerkt en verspreid worden door satans invloed en uit duivelse bron afkomstig zijn. Maar die heel mooi klinken en bijna waar lijken t zijn. Dat hoeft ons niet te verbazen, want de duivel is een ‘meester-imitator’, hij lijkt net op een engel van licht...

Een God maken die bij jouw smaak past, dat is een modern idee, maar het is God-loos, goddeloos. Tegenwoordig denken velen: alles is maakbaar. In hun gedachten staat de mens centraal. En tegelijk is deze gedachte al oeroud: sinds Kaïn probeert de mens een god te maken die bij hem past. Want Gods heiligheid, rechtvaardigheid en eeuwige onveranderlijkheid is te groot, te oppermachtig; dus probeert de mens onder duivelse aansturing telkens opnieuw om Hem omlaag te halen naar een zelfgemaakte god die zo liefdevol is dat hij niet altijd heilig en rechtvaardig blijft

Satan doet zich voor als een engel van het licht, als een lichtdrager, hoewel hij duisternis is en duisternis verspreidt. Hij is de huurling, de rover uit Johannes 10, de ‘concurrent’ van de Goede Herder, Die Zijn leven aflegde voor Zijn schapen. Hij is de moordenaar vanaf het begin, die niets liever wil dan mensen met ingebeelde hemel voor eeuwig, onafgebroken, oneindig de hel insturen; hij is de aartsleugenaar, die plezier scheidt in het uitvinden van verdraaiingen waarmee zogenaamd Gods grootheid wordt verhoogd, terwijl het in werkelijkheid Gods eer omlaag haalt en de mens verhoogt.

Wat zijn dan zoal boze, valse, demonische leringen? De lijst is eindeloos, want de creativiteit van mensen – ook binnen de Christenheid – is onbeperkt. Maar een indicatie:

- ontkennen dat God de almachtige, alwetende, drie-enige Schepper-God is;
- ontkennen dat Jezus Christus de eeuwige Zoon van God is, God Zelf, geprezen in eeuwigheid; gelijk aan de Vader en aan de Heilige Geest;
- dat Hij Mens werd, volmaakt Mens, geboren uit de maagd Maria, maar geheel en al in wezen en in daden zonder zonde;
- ontkennen dat de hele Bijbel van Genesis 1 t/m Openbaring 22 het onvervalste, Goddelijk geïnspireerde, onfeilbare Woord van God is;
- ontkennen dat God zo heilig, rechtvaardig en consequent is naar de mens toe en vooral naar Zichzelf en naar Christus toe, dat Hij ieder die in dit leven Zijn Zoon verwerpt, voor eeuwig, oneindig, van Gods aangezicht verwijdt op de plaats van pijn, van eeuwig oordeel, in de poel van vuur, de tweede dood;
- leren dat Christus door Zijn verzoenend sterven ook goddeloze vijandige, in hun zonden gestorven mensen zal rechtvaardigen; nee: God laat geen *vijanden* toe in Zijn tegenwoordigheid; en Hij laat geen *lasteraars* van Zijn Zoon toe, geen mensen die de Zoon en Zijn werk smaden: 'Daar zij voor zichzelf de Zoon van God kruisigen en openlijk te schande maken', Hebr. 6:6;
- leren dat je niet door geloof in Christus' volbrachte verlossingswerk, maar (ook) door eigen werken behouden moet worden;
- leren dat Hij alleen maar figuurlijk is opgestaan uit de doden;
- enz. enz. enz.

Wat moeten we dus doen met een valse leraar?

Romeinen 16 zegt in een minder ernstig geval al: 'onttrek u aan hen'. 2 Thess. 3 zegt: 'ga niet met hem om'. 2 Tim. 2 zegt: 'onttrek je aan ongerechtigheid'.

En hoeveel te ernstiger is het geval van iemand die (meestal ondanks herhaalde vermaningen) doorgaat met het aanhangen en verdedigen van een valse, fundamenteel boze leer. 2 Johannes geeft al aan: zo iemand mag je niet thuis ontvangen en je mag hem niet groeten. Alleen al door een groet zou je nl. gemeenschap met de werken van die boze persoon hebben.

Door een groet, door hem thuis te ontvangen, door hem life of in de digitale wereld (social media) te groeten... daardoor maak je je één met de werken van die boze, en valt dus onder dezelfde tucht van de gemeente! Je kunt dit dus niet vrijblijvend negeren!

Daaruit volgt zonneklaar dat een valse leraar op dezelfde manier moet worden behandeld als iemand die in hoererie, leugens, dronkenschap e.d. leeft. Die vorm van kwaad, van bewust volharden in een zonde, vinden we in 1 Korinthe 5.

Opvallend is dat we zulke mensen veel makkelijk 'boos' vinden; want ze reageren boos, onaardig, grof naar ons toe. Dan vinden we het terecht dat ze moeten worden uitgesloten. Want ... tja, in ons hart zijn we van nature net zo ik-gericht als alle mensen: we hebben de eer van mensen meer lief dan de eer van God.

We moeten een valse leraar dus beschouwen en behandelen als iemand met wie op geen enkele manier gemeenschap, een geestelijke relatie, mag worden beoefend (omgang binnen het eigen gezin is nodig, maar wel heel gevoelig en moeilijk, als de gezinsleden zich willen houden aan het Woord). Concreet: geen belletje, geen miltje, geen app, geen maaltijd thuis, en dus zeker geen deelname aan de collectieve Christelijke zegeningen van gemeenschappelijke dienst, deelname aan de Maaltijd van de Heer, geen groet, geen omgang. Onttrek je aan hem. Neem afstand van hem. Op zich is dat helder genoeg. Al is het emotioneel vaak heel zwaar.

Met welk doel?

Waarom zo rigoureuus?

Elke vorm van tucht in de gemeente (er zijn er zeven, waarvan uitsluiting als boze de ernstigste is) heeft meerdere doelstellingen in het oog ¹:

- De eer van de Heer wordt gehandhaafd;
- De gemeente reinigt zich onder verootmoediging en in verdriet, zodat zij beantwoordt aan de heiligheid van haar Hoofd;
- De andere gelovigen worden gewaarschuwd zich v er van elke vorm van kwaad te houden: ‘... opdat ook de overigen vrees hebben’ (1 Tim. 5:20).
- En als de uitgeslotene zich eronder buigt, zal de tucht effect hebben en hem tot inkeer leiden.

Een schitterend voorbeeld hiervan vinden we in de gemeente in Korinthe. In 1 Korinthe 5 moest de apostel de gemeente heel ernstig aansporen zich te verootmoedigen, omdat zij zo jammerlijk hadden gefaald om te handelen: met zichzelf (zich diep te vernederen vanwege hun eigen falen, hun eigen ongeestelijke toestand) zowel als met de boze.

Wat was het *eerste* gevolg van dit ernstige appel van de apostel? De gemeente boog zich diep in het stof voor de Heer, erkende en beleed haar falen, en deed onder tranen de boze uit haar midden weg. Ze waren bij nader inzien verontwaardigd – over hun eigen falen eerder te handelen, eerder de boze tot inkeer te brengen, eerder te waken over de heiligheid van de Naam van de Heer. Ze betoonden ijver: ijver om Zijn eer te herstellen, ijver om beter op de eer van Zijn heerlijke Naam te passen.

En wat was het *tweede* gevolg? De man die in moreel kwaad leefde, kwam tot inkeer, tot berouw, tot overmatige droefheid, tot diepe tranen.

En wat was *daarvan weer* het gevolg? De apostel moest de gemeente in de 2^e Korinthe-Brief aansporen hem nu weer van hun liefde te overtuigen. Hij werd na berouw en onder tranen weer opgenomen in alle voorrechten van de Christelijke gemeenschap: in de gemeente, en daarna ook naar elk lid van de gelovige, alle gelovigen afzonderlijk toe.

Dit alles vinden we met name in 1 Kor 5, 2 Kor 2 en 2 Kor 7.

‘De tucht mist z’n doel en is dus overduidelijk niet de weg’

Het argument ‘dat de tucht niets oplevert en dus niet de weg is’, is een veel gehoorde redenering, in allerlei tuchtkwesties door de jaren heen. Maar dit argument snijdt geen hout, dus laat je er niet door van de wijs brengen, broeder of zuster!

Tucht, tuchtiging, straf levert altijd alleen maar zegen en nut voor de persoon in kwestie op, wanneer hij inziet dat hij fout heeft gehandeld en zich daarom onder de rechtvaardige straf buigt. Dat geldt in gezin en in maatschappij, en zeker ook in de gemeente.

¹ Graag verwijs ik hier naar bijbels onderwijs over tucht, o.a. in de volgende boekjes:

- Daar ben Ik in het midden van hen, Chr. Briem
- Tucht in Gods Huis, E.-A. Bremicker
- Gemeentelijke tucht, R.K. Campbell (artikelenserie in UhWdW jg. 35)
- De Gemeente van God, H.L. Heijkoop

In deze en andere goede, bijbels onderbouwde boekjes wordt nadrukkelijk onderstreept dat elke vorm van leerstellig kwaad (bijv. alverzoeningsleer) als valse leer c.q. leraar dient te worden uitgesloten. De broeders zijn daarover door de eeuwen en landen heen eensgezind geweest.

Hebreeën 12:11 zegt dat zij die door de tucht geoefend zijn, er een vreedzame vrucht van gerechtigheid door ontvangen. Dat 'oefenen' betekent: je innerlijk, je geweten toetsen aan het Woord van God, zien waar er een schadelijke weg is, die veroordelen in Gods licht, en erkennen dat je terug moet.

Uiteraard zal iemand met een ongebroken eigenwil nooit de zegen van tucht ondervinden. Dat ligt niet aan de tucht, maar aan hem of haar zelf. En mogelijk ook aan de omgeving (familie, vrienden, deelgenoten van de valse leer) die de persoon in kwestie 'de handen sterken'- maar niet ten goede.

En wat in zo'n geval vergeten wordt, is dat drie van de vier doelen van tucht nog wél worden gerealiseerd:

- De eer van de Heer wordt gehandhaafd;
- De gemeente reinigt zich onder verootmoediging en in verdriet, zodat zij beantwoordt aan de heiligheid van haar Hoofd;
- En de overigen worden gewaarschuwd zich vër van elke vorm van kwaad te houden: '... opdat ook de overigen vrees hebben' (1 Tim. 5:20).

Triest als één van de vier doelen niet wordt gehaald (nl. de inkeer en omkeer van de uitgeslotene), maar dan nog blijft de tuchtmaatregel punt 1 *gegrond* en punt 2 *noodzakelijk*.

Broeders en zusters, geliefde mede-gelovigen, laten we eenvoudig handelen zoals het Woord van God het aangeeft. Dat geeft altijd zegen en vreugde, vrede en geestelijke groei. Dat brengt ons ook in tranen op de knieën voor wie moest worden uitgesloten, opdat zo iemand tot inkeer komt en door droefheid overmand zichzelf vernedert voor Gods aangezicht. Het zal de Heer verheerlijken. Want om Zijn eer gaat het. Die geeft Hij niet aan mensen.

Erwin H.W. Luimes